

TILL: MEDBORGARE OCH FÖRETAGARE FRÅN: TÄBY KOMMUN

NR 3 | 2015

TÄBY

estrid

**Massor med
möjligheter**

Täby torg tar form

Tillgängligt lärande

Kunskap som når fram

Möt klass 6A på Kyrkskolan

Konstintresset hjälper

Auktion ger bidrag till flyktingar

Tyck till om Täby

Hur vill du att stadskärnan ska utvecklas?

STÖRST

Läkemedels-
jätten som
stortrivs i Täby

SCEN

Cirkus och opera
när Tibble teater
har ny premiär

Härlig höst med inspirerande miljöer

I skrivande stund är det nästan fortfarande sommarvärme, 18 grader och växlande molnighet. Trots det finns det all anledning att förbereda inför höstlovet och alla aktiviteter som erbjuds framför allt till unga den veckan. Det händer spännande saker på biblioteken, på fritidsgårdar, i idrottsföreningarnas regi och mycket annat. Läs mer om det i detta nummer av Estrid och, som alltid, på kommunens hemsida www.taby.se.

Vi förbereder också för nya, spännande inslag på Täby torg. Det ska bli liv både ute på torget och inne i de glashus som finns där. Vi ser fram emot att tillsammans med alla ni som bor i Täby, och de besökare som kommer från andra kommuner, bidra till att torget blir levande.

Inför skolstarten denna höst har en ny skola öppnat upp sina portar – Brinkskolan – och en redan befintlig renoverats och byggts till – Näsby parksskolan. Både elever och lärare är nöjda med skolornas miljöer och utformning. Invigningarna har fått stor uppmärksamhet och skapat glädje för alla berörda.

Carina Lundberg Uudelepp, kommundirektör

Det är också roligt att det nu finns en ny konstgräsplan på Kryssarvallen.

Trots att det i vissa fall är flera år kvar innan husen börjar växa upp i flera av de kommande utbyggnadsområdena känns detta ämne alltid aktuellt. Samrådsmöten avlöser medborgardialoger, beslut av olika slag och försäljningar av mark genomförs. Nu har också frågan om den så kallade Sverigeförhandlingen tillkommit. En fråga som avser kollektivtrafik till Täby. Olika scenarios tas fram, stationslägen diskuteras, såväl Roslagsbanans förlängning som T-bana omfattas. Det pågår inga förhandlingar, det kommer att dröja, men förstudier och inventeringar av framför allt bostäder och arbetsplatser, resenärsnyttor och samhällsnyttor. Mycket är svårt att kvantifiera, men inte desto mindre angeläget att studera. Det är som ordspråket säger – den som lever får se hur det blir.

Ha en fortsatt härlig höst!

Kontakta gärna Täby kommun! Ring 08-55 55 90 00 eller mejla tabykommun@taby.se. Om du har synpunkter på innehållet i Estrid, lämna dem på taby.se/estrid eller mejla estrid@taby.se

estrid

Varför heter tidningen Estrid? Estrid levde och verkade som en av de mäktigaste kvinnorna i Täby på 1000-talet. Hon var den första som reste runstenar i Uppland och var alltså en föregångare inom kommunikationsområdet. 1995 hittades hennes grav i Broby bro på samma plats där hon reste sin första runsten.

Estrid ges ut av Täby kommun.
Ansvarig utgivare: Karin Öhlander
Redaktionsråd: Kjell Edgren, Helena Eklund, Pernilla Eklund, Anette Ekström, Malin Enmark, Andreas Nordling och Martina Skowronska.

Synpunkter: Lämna dem på taby.se/estrid eller mejla estrid@taby.se
Produktion: Friends Agenda, friendsagenda.se
Redaktör: Karin Cedronius
Grafisk form: Claes W. Huber
Omslagsfoto: Daniel Roos
Tryck: Åtta45 Tryckeri AB
Upplaga: 34 500 ex.

Tidningen är tryckt på Svanenmärkt papper och distribueras till hushåll och företag i Täby av Posten. Vid utebliven tidning, kontakta Posten: 010-436 61 25 eller kundtjanst.meddelande@posten.se
Tidningen finns att hämta i kommunhusets foajé, Stationsvägen 13 i Roslags-Näsby, på Täbys bibliotek och på Täby seniorcenter, Biblioteksgången 10, samt går att läsa som pdf på taby.se

TÄBY
taby.se

08

15

innehåll nr 3.2015

Täbybornas nya vardagsrum med gott om plats för upplevelser. **03**

Natur och kultur i skogen. Stolpaleden invigs i oktober. **06**

Läkemedelsjätten Novartis trivs i Täby. **07**

Tillgängligt och inkluderande. Kunskap som når fram. **08**

Täby park – stadsdelen där medborgarna är med och skapar. **12**

Biblioteket i Gribbylund lockar fram läslusten. **14**

Täbybornas nya vardagsrum bjuder på många upplevelser

Torghandel, uteserveringar, lekplats och en scen. Lägg därtill Nordens största vattenspel med 117 fontänmunstycken. Det och mycket mer är vad Täbybornas nya "vardagsrum", Täby torg, erbjuder. Torget invigdes strax före sommaren och färdigställs under 2015.

Namnet på det vinnande arkitektförslaget, "Möjligheternas fält",

stämmer verkligen. Här finns alla möjligheter att umgås, leka, äta och flanera. På scenen kommer det att bjudas på evenemang och kring uteserveringarna kan man sitta ner och få sig något till livs. Detta är den första riktiga torgmiljön i Täby, säger Poa Collins, stads-trädgårdsmästare i Täby. Storleken öppnar upp för många olika aktiviteter.

Torget har massor av möjligheter och vi som kommun bidrar med förutsättningarna, sedan måste Täbyborna göra det till sitt. Det kan säkert ta något år innan man ser den fulla potentialen och detta sker, säger Poa Collins. Parallellt pågår även utbyggnaden av Esplanaden som löper från torget ner till Tibble kyrka och Tibblevallen. Esplanaden blir ett grönt parkstråk med planteringar, skulpturer och en trädallé.

Biblioteksgången, som står näst på tur att få sig en upprustning, är också ett viktigt stråk i Täby centrum. Här ska det bli ett attraktivt promenadstråk med närhet till service, handel och bostäder. Planeringen pågår under 2015 och utbyggnaden sker i etapper under kommande år.

Täby kommun samverkar med övriga fastighetsägare för att skapa en bra helhetsmiljö mellan Åkerbyparken och Tibblevallen. Biblioteksgången är ett område med stora utvecklingsmöjligheter, säger projektledare Håkan Blanck.

Skoj i Täby under höstlovet

Det efterlängtrade höstlovet närmar sig. Som vanligt anordnas många roliga aktiviteter för barn och ungdomar i Täby under vecka 44.

Ung Fritid, som driver Täbys mötesplatser för unga, erbjuder både nya och gamla favoriter. Sommarens favorit Fiskelägret är tillbaka, där barnen under några dagar får lära sig allt om fiske. Återkommande är även Halloweenpyssel på Gribbygård. Där förbereds för det traditionella Halloween-discot och

skräckrundan. Nytt för i år är ett höstlajv och en större FIFA-turnering för gymnasieungdomar.

Även biblioteken erbjuder en hel del aktiviteter. Bland annat höstlovspyssel och en tvådagars skrivarstuga. För den vintersport-sugne har Tibble ishall och Hågernäs ishall längre öppetider under lovet.

För mer information se taby.se/hostlov2015

ÖPPET HUS inför skolvalet

■ Inför det kommande skolvalet håller skolorna i Täby öppna hus och informationskvällar från november och framåt. Kontakta gärna den skola du är intresserad av att besöka för att få mer detaljer om tider och datum.

Läs mer på: taby.se/infokvallarskolval

Hallå där ...

Andreas Landgren, projektledare Energirådgivningen.

Vad är Energirådgivningen?

Energirådgivningen erbjuder oberoende energi- och klimatrådgivning för småhusägare, företag och föreningar. Vi hjälper till att titta på olika energialternativ men pekar inte ut någon specifik lösning.

När ska man kontakta er?

Vi kan besvara allt från övergripande frågor om energi- och klimatlösningar till mer specifika frågor om exempelvis solenergi. Det mesta tar vi över telefon men vi gör även hembesök ibland.

För vilka är ni till?

Vi finns till för både privatpersoner och företag som vill ersätta sin nuvarande energilösning med ett mer hållbart alternativ. Vi arrangerar även seminarier för bostadsrätts- och hyresrättsföreningar som är i behov av mer information.

Hur når man er?

Det går bra att både mejla och ringa. Jag nås på andreas.landgren@taby.se eller 08-578 663 32.

Matavfall blir biogas och gödsel

Sedan april kan hushållen i Täby anmäla sig för att återvinna sitt matavfall. Det är kostnadsfritt och anmälan görs enkelt online. Kommunens mål är att 30 procent av hushållen ska ha anmält sig fram till och med årsskiftet. Idag är siffran cirka 18 procent. För mer information och anmälan se taby.se/matavfall

Premiär för Brinkskolan

■ Lagom till skolstarten i augusti slog den nybyggda Brinkskolan upp sina dörrar för 300 elever i årskurs 1-6.

- Skolstarten var fantastisk, med upprop på gården och många glada, förväntansfulla barn som var nyfikna på sin nya skola, säger rektor Maria Assarsson.

Miljön på Brinkskolan är byggd med elevens lärande som utgångspunkt och miljöer som ska främja inlärningen.

Nytt i Kulturskolan

■ Det är aldrig försent att testa något nytt! Det är Täby Kulturskolas devis när de nu startar en rad nya musikkurser som framför allt riktar sig till äldre barn och unga. Som tillskott till de mer traditionella kurserna inom musik erbjuds även kurser som musikskapande på iPad, rockkör och musikteater.

För fullständigt kursutbud och anmälan se taby.se/kulturskolan

Två nybyggda äldreboenden

■ Under 2015 har Täby fått två nybyggda äldreboenden i fastigheter på Enhagsslingan och Kemistvägen. Äldreboendet på Enhagsslingan öppnade vid årsskiftet och drivs av Attendo, medan Silverpark på Kemistvägen öppnade i september och drivs av Vardaga.

Äldreboendena har plats för drygt 50 personer vardera. Båda har ett antal avdelningar med olika inriktning såsom demens, somatiska sjukdomar, psykiatri (Silverpark) samt en avdelning för finsktalande (Enhagsslingan). För mer information gå in på taby.se/vardochomsorgsboende eller kontakta din biståndshandläggare.

Medborgare, företagare, fastighetsägare:

Var med och utveckla centrala Täby

■ Täby är inne i en period av stark utveckling. Nya bostadsområden växer fram, det investeras i kollektivtrafik och skolor, förskolor samt vård- och omsorgsboenden. Allt för att göra kommunen attraktiv att bo och verka i nu och i framtiden.

När kommunen nu tar fram en fördjupad översiktsplan för Täby stadskärna är medborgardelaktighet viktigt. Stadskärnan ska fyllas med innehåll som ger Täbyborna bättre service och miljö. Då är medborgarnas åsikter avgörande.

- Medborgare och företagare som lever och verkar i Täby sitter på ovärderlig kunskap kring hur vi bäst kan utveckla kommunen. Därför vill vi bjuda in dem och andra aktörer, som fastighetsägare, bostadsrättsföreningar och föreningar, till en tidig dialog redan innan vi har tagit fram ett färdigt förslag till samråd. Då kan fler vara med och påverka Täby stadskärnas utveckling, säger projektledare Marie Broberg.

Fördjupad översiktsplan
Den fördjupade översiktsplanen för Täby stadskärna, som beräknas vara klar under mitten av 2017, reder ut hur marken ska användas på ett långsiktigt och hållbart sätt i Täbys mest centrala delar, med sikte på år 2050. En del i processen med att ta fram planen är att genomföra ett samråd. Då får medborgare, företag och andra intressenter lämna synpunkter på det förslag som kommunen tagit fram.

Formerna för dialogerna är ännu inte helt klara, men det kommer att ske på flera olika sätt, precis som vid dialogerna kring Täby park. Under hösten kommer mer utförlig information om medborgardialogen att publiceras i lokalpress och på Täbys hemsida. Där framgår det även hur du anmäler ditt intresse att delta.

Läs mer på taby.se/stadskarnan

Nya vindar på Täby seniorcenter

■ När Täby seniorcenter ändrar inriktning blir fokus att motivera och stötta den grupp av seniorer som behöver röra sig och träffa andra, men som har sämst förutsättningar för detta.

Förändringen innebär bland annat att seniorcentrets utbud av gympa kommer att rikta sig till dem som inte kan tillgodogöra sig det utbud som finns på befintliga gym. I höstens kursutbud på Täby seniorcenter finns det därför bland annat ett ökat antal sittgympapass. Även övriga rörelsepass har anpassats för dessa besökare.

- Det känns mycket bra att vi nu

satsar på att kunna välkomna de seniorer som är i störst behov av vårt utbud. Vårt kärnfokus är att hjälpa dem att byta en icke-vald

ensamhet och få social samvaro och möjlighet till fysisk aktivitet, säger Anne Morgan, hälsopedagog.

Tanken är bland annat att erbjuda aktiviteter som utgår från funktion snarare än ålder. Förutom den nya inriktningen på seniorgympan kommer Täby seniorcenter även att se över utbudet av studiecirkel och sociala aktiviteter så att också de är i linje med besökarnas förutsättningar.

För mer information om aktiviteter och öppettider gå in på taby.se/seniorcenter eller ring 08-55 55 72 48.

Auktion till stöd för flyktingar
Intresset var stort under vårens auktion. Den 24 oktober är det dags för nästa.

■ Den 24 oktober är det åter dags för konstauktion i Täby. Då bjuder kommunen ut ett antal konstverk till försäljning. Hugade spekulanter kan fynda bland grafik, oljemålningar och textil konst, som tidigare har prytt väggarna i Täby kommunhus.

Kommunstyrelsen har beslutat att överskott från försäljningen

Välkomna!
Odessa Molito var en av 41 nyblivna svenska medborgare som hälsades välkomna till Täby den 6 juni under högtidliga former vid Karby gård. Kommunfullmäktiges ordförande Claes Gillberg (M) höll i ceremonin.

NYA STADSPARKEN I HÄGERNEHOLM
Gott om plats för lek och rekreation

■ I våras togs första spadtaget till den nya stadsparken i Hägerneholm. Parkens karaktär och identitet präglas av det gamla kulturlandskapet runtomkring. Den anläggs nämligen på kulturhistoriskt värdefull mark. Här ligger bland annat Hägerneholms gård och Åkerholmarna samt flera gravfält från järnåldern och vikingatiden.

I parken finns flera roliga lekplatser med temat "sagoväsen". Här finns även stora gröna ytor med plats för rekreation och lek. Mitt i parken ligger två stora dagvattendammar och genom hela

området löper upplysta gång- och cykelvägar. För de sportintresserade finns både utegym och en multisportplan. På vintern lockar en pulkabacke till lek och runtom i parken finns flera grillplatser.

- Vi vill att parken ska vara en

ska gå till kommunens arbete utifrån tecknade avtal med Migrationsverket och länsstyrelsen om mottagande av flyktingar och andra skyddsbehövande och till anordnande av boende för ensamkommande barn i de delar det inte ersätts av staten.

Auktionen i våras blev en stor succé. Höstens auktion äger rum den 24 oktober klockan 14.00 i matsalen på Tibble gymnasium. Det kommer att vara förhandsvisning av alla verk klockan 12.00-13.45 i samma lokal. Aktuell information och förteckning över alla konstverk som auktioneras ut finns på taby.se/konstauktion2015

landskapsarkitekt i Täby.

Stadsparken blir en del av det nybyggda området Hägerneholm och kopplar ihop det med Skavlörens naturreservat i söder och bostadsområdet Ullna i norr. Parken beräknas stå klar 2016.

4225
- så många barn går i Täbys förskolor

Ändrade köregler i förskolan
■ Från och med den första november kommer nya, samordnade köregler att gälla för syskonförtur och beräkning av kötid för alla förskolor och andra pedagogiska verksamheter i Täby. De gemensamma reglerna som införs innebär att barnets kötid ska räknas från ansökningsdatumet. Syskonförtur gäller för den enhet där det äldre syskonet är inskrivet.

Syftet med regeländringen är att underlätta för vårdnadshavare som ska ställa sitt barn i kö till förskola, familjedaghem eller annan pedagogisk omsorg. Med likadana regler i hela kommunen blir det enklare och mindre risk för missförstånd. Läs mer på taby.se/valjaforskola

KOMMUNANSVAR

Hjälpa ungdomar hitta rätt

■ Ung, kanske lite vilsen och utan varken skola eller jobb. Enligt skollagen har alla Sveriges kommuner ansvar för att ta kontakt med ungdomar mellan 16 och 20 år som inte är registrerade vid någon gymnasieskola.

Målet är att alla ungdomar i kommunen ska ha sysselsättning. Kontakten och åtgärderna som görs ska i första hand motivera till studier, antingen att påbörja eller slutföra sin utbildning.

– Vår målsättning har alltid varit att fånga upp så många ungdomar som möjligt. Genom studievägledning eller coachande samtal hjälper vi dem att hitta sysselsättning, säger studievägledare Gunilla Wikholm-Larsson.

Den första kontakten med ungdomarna tas alltid via brev eller telefon. Om ungdomen inte har sysselsättning får de träffa en studievägledare. Insatserna är helt individuella och beror på vilket stöd som behövs.

En orolig förälder eller ungdom behöver dock inte vänta på att bli kontaktad. Det går bra att själv kontakta studievägledaren och boka tid. På så vis kan kommunens ansvar för ungdomars sysselsättning även fungera förebyggande.

Pedagogisk natur- och kulturled

Spången genom alsumpskogen är en av platserna längs Stolpaleden.

■ Under 2015 har en ny natur- och kulturled, Stolpaleden, anlagts i Stolpaskogen.

När kommunen inventerade Stolpaskogen uppmärksammade man att det finns 14 intressanta natur- och kulturhistoriska platser i området. Platserna har nu sammanlänkats till en pedago-

gisk natur- och kulturhistorisk led som går från Ensta krog till Visinge station, en sträcka på cirka tre kilometer.

Leden går på skogsstigar i terrängen och ibland på spång, balansstock eller trappa. Syftet är att få skogskänsla och att få promenera ostört. Vid varje plats finns det information som beskriver historiken eller skogsmiljön och naturvärdena.

– Stolpaleden berättar om skogens alla spännande platser, där människor verkat och där djur

HITTA GRÖNA KILAR MED APP

Hitta Stockholmsregionens bästa utflyktsmål med ny app! Ladda ner ”Gröna kilar” på App store eller Google play. Appen gör det lätt att hitta intressanta naturområden, oavsett var i de gröna kilarna du bor.

och växter trivs, säger Cecilia Lundin, jägmästare.

Täby Naturskyddsförening, Täby Hembygdsförening, Friluftsrådet och Svenska Turistföreningen har tagit fram information och pedagogiska övningar tillsammans med kommunen. Samtliga informationstexter och övningar till platserna längs leden kan hämtas eller skrivas ut från kommunens hemsida.

Stolpaleden invigs den 27 oktober klockan 11.00-12.00 vid Ensta krog.

CIRKUS CIRKÖRS bejublade föreställning på Tibble teater

■ Livesänd opera från New York, hissnande uppträdanden från Cirkus Cirkör, familjeföreställningar och en hel massa annat står på programmet när Tibble teater nyöppnar i höst.

Teatern har under våren fått en upprustning med bland annat nya stolar och ny inramning av salongen. När teatern öppnar för allmänheten är programutbudet brett och tanken är att locka besökare i alla åldrar. På repertoaren finns allt från Cirkus Cirkörs kritikerrosade föreställning ”Knitting Peace” och direktsänd opera som Otello från Metropolitan, till Oktoberteaterns barnföreställning

”Fem myror är fler än fyra elefanter”. Täby kulturskola kommer också att inta scenen med en höstkonsert i oktober.

– Det är väldigt roligt att vi kan erbjuda ett så brett utbud här på Tibble teater. Inte minst den fantastiska föreställningen ”Knitting Peace” från Cirkus Cirkör, som visas för sista gången i Sverige. Jag hoppas att vi ska locka en stor publik, säger kulturchef Lina Browall.

I och med de livesända operaföreställningarna blir Tibble teater Sveriges största salong för direktsänd opera. För mer information se taby.se/biljetter.

Cirkus Cirkörs bejublade föreställning ”Knitting Peace” är ett av många evenemang på Tibble teater i höst.

Medicinjätte med patientfokus

De är världens tredje största läkemedelsbolag och ett av de största företagen i Täby.

Möt Novartis, vars svenska huvudkontor huserar på Kemistvägen sedan decennier tillbaka.

text Karin Cedronius foto Daniel Roos

Nicklas Rosendal

Gör: kommunikationschef
Novartis
Ålder: 47 år
Bor: Löttingelund
Familj: fru, två söner, en dotter och en hund
Fritid: tillbringar jag gärna på landstället på Sandhamn

Adressen till trots har Novartis ingen forsknings- och utvecklingsavdelning på Kemistvägen i Täby. De cirka 200 personer som arbetar här jobbar istället med försäljning och marknadsföring av företagets breda läkemedelsportfölj. För bred är just vad den är. När många andra läkemedelsföretag har nischat sig har Novartis istället valt att satsa på flera olika produkter, som behandlar ett brett spektrum av sjukdomar. Här finns mediciner för allt från MS, psoriasis och hjärtsvikt till cancer och ögonsjukdomar. En sak har dock samtliga läkemedel i bolagets utbud gemensamt – de är innovativa.

– Det betyder att vi tar fram helt nya läkemedel, som gör stor skillnad. Vi satsar inte på att utveckla produkter som är snarlika de som redan finns på marknaden, säger kommunikationsschef Nicklas Rosendal.

Patienten i fokus är devisen för Novartis.

– Oavsett vilket område vi behandlar står patienten i centrum. Därför samarbetar vi nära olika patientorganisationer och försöker få patienterna att inse att de faktiskt kan ställa krav på sina läkare kring vilken behandling de bör ha.

NOVARTISBILDADES 1996 efter en sammanslagning av Sandoz och Ciba Geigy. Redan då låg Sandoz i Täby och företaget valde att stanna kvar här.

– Täby är en bra kommun att driva företag i. Det är nära både till stan och till Arlanda, vilket är viktigt för oss som har många utländska besök dagligen, säger Nicklas Rosendal som själv är Täbybo.

All Novartis forskning sker på laboratorier i Schweiz, USA och Asien. Däremot har de viss utveckling även i Täby, men då handlar det om teknisk sådan. Här utvecklas nämli-

gen tekniska lösningar för att hjälpa patienterna att använda läkemedlen.

– Vi har bland annat tagit fram ett antal appar som ska förenkla för patienter. Ett exempel är ”Day by day” som riktar sig till MS-patienter. Det är en slags digital dagbok där de kan följa upp hur de mår och få fram kurvor och statistik som är till hjälp när de träffar sina läkare.

Den största tillfredsställelsen med jobbet är att möta patienter som blivit hjälpta, menar Nicklas Rosendal. Utmaningarna ligger i långa ledtider, både för utveckling av nya produkter och för att komma ut på marknaden.

– I vår bransch kan det ta tio år innan en ny produkt kommer ut på marknaden, och det är bara en bråkdel av allt som testats i labbet som faktiskt kommer ut. Sedan tar arbetet vid med att få läkare och myndigheter att inse nyttan med just vår produkt. ●

text Karin Cedronius
foto Daniel Roos

Anna Ronquist, rektor
på Kyrkskolan.

När **alla** **inkluderas** när **kunskapen fram**

Likvärdigt och tillgängligt. I Täbys skolor ska alla elever få samma möjligheter att lära sig, oavsett bakgrund, förutsättningar och specialbehov. För klass 6A i Kyrkskolan är samarbete en självklarhet.

Det är tidig torsdag morgon, en vecka in på höstterminen. Klass 6A i Kyrkskolan har just börjat dagens första lektion, med matte på schemat. Längst fram i klassrummet står läraren, Inger Runemar, framför whiteboardtavlan. På tavlan står det ”Startblock – matte” och en uppgift som eleverna ska lösa gemensamt. Längst ner står det ”Mål: att kunna lösa matematiska problem med olika strategier”.

Eleverna jobbar koncentrerat tre och tre och strax blir det gemensam genomgång. Inger tar fram en hög med namnlappar och drar ett namn.

– Kajsa, berätta hur din grupp löste problemet och vad ni fick för resultat!

Kajsa visar sin och kompisarnas uträkning och resonerar kring hur de har tänkt. Sedan drar Inger ett nytt namn och en ny grupp får prata om sin strategi. När resonemanget har pågått ett tag avrundar Inger med att fråga sina elever vad de tyckte om talet. 17 tummar åker upp i luften, de flesta med tummen pekandes uppåt.

– Vi börjar alltid varje lektion med ett startblock på det här viset. Det sätter fokus på lärandet direkt och vi slipper en lång startsträcka, samtidigt som det ger struktur och alla elever vet vad som förväntas av dem, säger Inger.

Startuppgiften är tillverkad så att alla elever ska kunna lyckas, oavsett nivå, eftersom det finns flera sätt att lösa den på. Att eleverna inte räcker upp handen, utan istället får sitt namn lottat ur högen med namnlappar, är också en metod för att inkludera alla.

– Då får jag med alla på lektionen, inte bara den klick som ändå alltid räcker upp handen. Med lottningen kan ingen välja bort att vara med. Och det gör inget om man inte kan svaret – då bollar man frågan vidare till

”Med lottningen kan ingen välja bort att vara med. Och det gör inget om man inte kan svaret – då bollar man frågan vidare till en kompis som kan hjälpa en.”

en kompis som kan hjälpa en. Det blir inte så dramatiskt och alla får chansen att uttrycka sina tankar.

Skolorna i Täby kommun arbetar med en strävan efter tillgängligt lärande för samtliga barn och elever, vilket betyder att utbildningen ska vara tillgänglig för alla utifrån individens förutsättningar och behov. Det beslutet bygger på aktuell skolforskning som visar att undervisning som baseras på varierad »»

Tillgängligt lärande handlar om att anpassa den pedagogiska såväl som den sociala och fysiska miljön i klassrummet, för att möta alla elever där de befinner sig.

”Man lär sig mycket även när man hjälper en kompis för då får man tänka efter lite hur man ska göra.”

Namnappar istället för handuppräcning inkluderar alla elever i klassrummet.

Samarbete leder till ökade kunskaper för både den som hjälper och den som får hjälp.

metodik, anpassad efter olika elevers lärtilar och kunskapsspridning, gynnar alla, oberoende av kunskapsnivå. Det gör också att målen nås i högre grad.

Patrik Forshage är utbildningschef i Täby och är tillsammans med kommunens rektorer och lärare ansvarig för arbetet med tillgängligt lärande. Han menar att det handlar om att anpassa den pedagogiska såväl som den sociala och fysiska miljön i klassrummet, för att möta alla elever där de befinner sig.

– Lärandet måste vara tillgängligt för var och en, oavsett bakgrund, mognad och förutsättningar. Det handlar om att låta elevernas olikheter bli till en tillgång både för dem själva och för andra. Ingen annanstans i samhället sorterar vi upp människor efter deras olika förutsättningar, så då ska vi inte göra det i skolan heller.

PÅ VÄGGEN I 6As klassrum sitter en skylt där det står: ”Respektera värdet av dig själv. Respektera värdet av andra. Respektera värdet av kunskap. Respektera värdet av egendom och miljö.” Det är hörnstenarna i skolans värdegrund och de visar tydligt vilken mentalitet och atmosfär som råder. Här är alla lika

mycket värda och alla har rätt att få ta till sig kunskap på sitt sätt och i sin takt. Här ska lärandet vara tillgängligt för alla. Elever och lärare arbetar ständigt med att förankra ett klimat där alla elever får synas och komma till sin rätt, där det är okej att ibland svara fel och där alla hjälper alla.

Resultatet av arbetssättet märks inte minst då en pojke står och väntar vid Inger för att få hjälp med ett tal. När det dröjer lite kommer hans klasskamrat förbi och säger spontant:

– Jag kan försöka hjälpa dig, för jag har precis löst samma tal!

– För mig betyder tillgängligt lärande att vi har ett klimat i klassrummet där alla, oavsett svagheter och styrkor, ska få lika möjligheter att lära sig och där jag som lärare anpassar mig efter eleven och inte tvärtom, säger Inger och tillägger:

– Vi arbetar ständigt med att prata om att alla är olika, och att vi alla lär oss på olika sätt. Då blir det inte så laddat om man säger fel ibland.

Även för lärarna blir det effekter, vilket märks på Kyrkskolan. Där arbetar lärarna tätt tillsammans med en öppen och stödjande miljö. Här är det inte pinsamt att be en kolle-

Startblocket sätter fokus på lärandet direkt.

ga om hjälp och här dryftar man både framgångar och misslyckanden med varandra, för att lära sig av varandra.

– Vi har reducerat antal möten rejält och istället har vi infört ett veckomöte där alla delar med sig av sina erfarenheter och funderingar från veckan som gått och det som ska ske framöver. Vi ger tips och råd och pratar massor med varandra i kollegiet. Det är en

Att hjälpa varandra är självklart för eleverna i 6A.

viktig grund för allt vårt elevarbete, säger Anna Ronquist, rektor på Kyrkskolan.

Vad tycker då huvudpersonerna själva - eleverna - om arbetssättet? Riktigt bra ska det visa sig vid en snabb scanning i klass 6A.

– Jag gillar att vi får välja att jobba ihop. Det är bra för om man fastnar på något kan en kompis hjälpa till och då kommer man vidare, säger Hampus och får medhåll av Jonathan:

– Ibland hjälper jag en kompis och ibland får jag hjälp. Man lär sig mycket även när man hjälper en kompis för då får man tänka efter lite hur man ska göra.

Jennifer instämmer och poängterar att hon gillar idén med namnappar.

– Det är superbra för då får alla chansen att svara, även de som kanske inte vågar räcka upp handen! ●

Hallå där, **Lennart Krantz**, ny chef för Elevhälsan i Täby kommun!

Vad är Elevhälsan?

– Elevhälsan är ett samlingsnamn för det som tidigare kallades elevvård och skolhälsovård. Vårt uppdrag är att skapa förutsättningar för en positiv arbetsmiljö som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa. Det gör vi tillsammans med skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator samt personal med specialpedagogisk kompetens.

Hur kan Elevhälsan hjälpa till i arbetet med tillgängligt lärande?

– Vårt mål är att arbeta förebyggande och närma oss den pedagogiska verksamheten. Vi ska inte enbart fokusera på elevernas fysiska hälsa. Med hjälp av vår kompetens kan vi göra eleverna ”begripliga” för lärarna så att de får en djupare förståelse för varför en viss elev beter sig på ett visst sätt. Då blir det lättare för läraren att hitta redskap som kan hjälpa eleven att nå sina kunskapsmål.

Hur går det till i praktiken?

– Vi vill, i större utsträckning, arbeta ute i arbetslagen på skolorna och coacha lärare och annan personal kring hur de kan bemöta sina elever. Det kan till exempel handla om att skolpsykolog, kurator, specialpedagog och skolsköterska kommer ut till skolorna och berättar om en viss diagnos och hur den bör bemötas, men det kan lika gärna handla om coachande samtal till lärarna.

Tillsammans skapar vi Täby park

Ett centralt men tidigare ganska otillgängligt område blir nu en levande stadsdel. Möjligheterna är många när Täby park växer fram på det gamla galoppfältet. Och flera av idéerna som ska förverkligas kommer från Täbyborna själva. **text Karin Cedronius**

Det är en av de största händelserna i det moderna Täbys historia och ett projekt som kommer att pågå över lång tid. När den nya stadsdelen Täby park står helt klar, vilket beräknas ta omkring 20–30 år, ska här finnas plats för cirka 6 000 bostäder och 4 000–5 000 arbetsplatser. Då ska människor kunna leva, bo och arbeta i hemtrevliga kvarter präglade av stadskänsla. Det kommer att vara nära till parker, små torg och butiker och det kommer att finnas ett rikt kafé- och restaurangliv här.

Men hur skapas detta och var hämtas inspirationen ifrån? Från medborgarna själva så klart! Det var just den idén som föranledde det nya grepp som Täby kommun tog i våras. Istället för att, som traditionellt sker, enbart bjuda in medborgarna till samrådsmöten på kommunhuset, begav sig kommunens medarbetare också ut till olika platser runtom i Täby. Syftet var att träffa människor där de befinner sig till vardags och fånga upp deras tankar och idéer kring Täby park.

Under fyra veckor turnerade därför ett team från kommunen runt till olika platser i Täby med en mobil utställning över Täby park. Täbyborna kunde till exempel möta

utställningen med informationsmaterialet utanför sin lokala ICA-butik eller vid sin hållplats på Roslagsbanan. Men det var inte bara för att informera om hur Täby park kommer att se ut, utan också för att fånga upp synpunkter och önskemål från Täbyborna.

– Det var väldigt populärt. Med den här roadshowen, som gav sig ut på plats där Täbyborna verkligen är, kunde vi nå en mycket bredare målgrupp än de som normalt dyker upp på våra samrådsmöten i kommunhuset. Här träffade vi allt från treåriga Maja till 86-åriga Olle, som alla hade bra idéer och synpunkter utifrån sina perspektiv, säger Helena Liljestrand, kommunikatör på Täby kommun.

ALLA SOM VILLE kunde fylla i formulär med synpunkter och idéer. Men även de som inte kunde eller ville skriva hade chansen att delta. Ett legobord gav Täbyborna möjlighet att bygga fram sina idéer och visa hur de tänker sig sin framtida stadsdel.

– Legobordet var mycket populärt och gav oss flera riktigt bra idéer. Många av de tankar som barnen kommer med är sådant som vi vuxna aldrig har tänkt på. Som flickan som »»

”För mig är det viktigt med billiga lägenheter för pensionärer” Margareta 75 år

sa ”jag vill att det ska finnas många blommor, men man måste få plocka dem också. Det ska inte bara vara rabatter”.

Andra önskemål från de yngre medborgarna var allt från konstnärliga utsmyckningar till djur, parker och nöjesattraktioner. Och det är viktigt att alla medborgare, även de yngsta, får göra sin röst hörd på det här viset, menar Helena Liljestrand.

MENDET VARSJÄLVKLART inte bara de yngsta medborgarna som sa sitt. Idéerna flödade – totalt kom det in lite över 450 förslag. Några av idéerna var bland annat att ha en spårtaxi inom området och mot Täby centrum, en minisjö att kunna promenera runt samt ett konstgalleri.

Under hösten sammanställs allt material som kom in under vårens samråd och roadshow. Därefter revideras planprogrammet och den 2 november ska kommunfullmäktige godkänna programmet. Sedan tar arbetet med detaljplanering vid.

– Då delas hela Täby park upp i mindre områden som planeras i detalj, så kallade detaljplaner. För varje sådant enskilt område kommer det att finnas ytterligare tillfällen till samråd för de som är berörda, säger Hele-

”Jag skulle vilja ha ett härbärge för djur” Elliot 9 år

na Purmonen, planarkitekt på Täby kommun.

En byggtid på 20-30 år kan låta väldigt lång. Men så är detta också ett av Täbys största stadsbyggnadsprojekt någonsin.

– Vi vill undvika känslan av att bo på en byggarbetsplats. Därför är det viktigt att det tidigt skapas färdiga miljöer i anslutning till det vi bygger. Området kommer att byggas i etapper och planen är att bygga cirka 200-300 lägenheter per år med start 2017 och första inflyttning 2018.

Med ett så stort område som Täby park, på hela 70 hektar, blir det heller inte lika påtag-

Både äldre och yngre Täbybor visade stort intresse för att vara med och skapa Täby park.

”Jag vill ha en segwaypark och grillplatser där kompisarna kan träffas och grilla.” Olle 23 år

ligt för de boende i en del av området om det byggs i en annan del, menar Helena Purmonen.

– Vi kommer att börja bygga i de centrala delarna av gamla galoppfältet öster om det som ska bli den stora stadsparken. Dels eftersom det där redan finns en viss infrastruktur, med vägar och närhet till tågstationen, dels eftersom markförhållandena är goda där.

PROJEKTCHIEF ROLF HOFFBORN ser fram emot att se Täby park växa fram.

– Det är ett område som är viktigt för hela Täby kommun och alla invånare här. Inte bara de som så småningom kommer att bo och arbeta i Täby park, eller som blir grannar till stadsdelen, säger han och fortsätter:

– I och med att det gamla galoppfältet nu öppnas upp så ”läser vi upp” ett tidigare otillgängligt område i Täby. Nu kommer Täbyborna till exempel att enkelt kunna ta sig ända från Stolpaskogen till Centralparken på

Hallå där ...

LEIF GRIPESTAM (M), kommunstyrelsens ordförande i Täby.

Nu har ni lyssnat på vad medborgarna tycker är viktigast. Vad tycker du är viktigast?

– Medborgarnas önskemål är viktigast, men om jag får tycka fritt önskar jag mig en levande stadsmiljö med stort utbud av restauranger, caféer och butiker. Min förhoppning är att stadsparken, som kommer gå genom området, ska vara tillgänglig för alla, såväl barn som vill leka som de lite äldre som vill ha en picknick, och självklart för motionärerna. Det ska även vara lätt att röra sig i stadsdelen, både med kollektivtrafik och cykel.

Ni säger att ni ska bygga stad, men är det inte ett för litet område för att göra Täby till stad?

– Det är lätt att underskatta hur stort området är. Täby park är faktiskt lika stort som två Gamla stan. Täby park kommer även att vara väl integrerat med Täby centrum och ligger bara 15 minuter från Stockholms innerstad med kollektivtrafik.

Detta är ett av Europas största byggprojekt. Hur kommer det sig att det händer i just Täby?

– Från politiken har vi varit tydliga med att vi vill bevara Täbys karaktär av villabebyggelse men samtidigt utveckla de centrala delarna till stadsmiljö. Grunden till att det händer just i Täby är att det är en kommun där många människor vill etablera sig eftersom att vi har låg skatt, bland de bästa skolorna i Sverige och hög kvalitet i vår välfärdsverksamhet.

cykel eller till fots, via de gång- och cykelvägar som löper genom hela området. Vi hoppas även att alla Täbybor kommer att vilja umgås, arbeta och vistas i den nya stadsdelen.

Att få medborgarnas synpunkter och inspel har varit av största vikt för att ta projektet vidare, menar Rolf Hoffborn.

– Vi vill rikta ett stort tack till alla medborgare för deras stora engagemang! Det är fantastiskt roligt att se hur engagerade Täbyborna är i sin kommuns utveckling.

MITT SMULTRONSTÄLLE: Katarina Öberg
Lokal som lockar till läslust

” Jag har alltid älskat böcker. Ända sedan jag lärde mig att läsa har jag gärna besökt olika bibliotek. Hit till Gribbyslunds bibliotek har jag gått i många år, sedan barnen var små och vi mest höll till i barnhörnan. Nu kommer jag hit flera gånger i månaden och lånar böcker. Jag gillar att det är nära mitt hem, har kvällsöppet ibland och att personalen är kunnig.

En sak jag uppskattar är bordet med nya lästips. Där har jag hittat många böcker som jag förmodligen inte hade läst annars. Man har ju en tendens att fastna för vissa författare och genrer. Jag och några kompisar har dessutom en egen bokcirkel där vi träffas varannan månad. Det har hänt att jag har hittat nya böcker här på biblioteket som jag har föreslagit i cirkeln.

KATARINA ÖBERG
Ålder: 49 år
Familj: man och tre barn
Bor: Gribbyslund
Gör: studerar vävning och konstsömnad på Handarbetets vänner
Hobby: väva, läsa och odla
Bok på nattygsbordet just nu: *Kristallburen* av Barbara Nadel

Romaner, biografier och facklitteratur – ett axplock ur Katarinas läshög.

Aktivitetstips på Täbys bibliotek

- ”Nördkvällar” för dig som är ung
- Tala-svenska-kafé
- Biblio-teater
- Skrivluskurs

Läs mer på bibliotek.taby.se

Vilket är ditt bästa boktips inför höstmörkret?

Emil af Jochnick, 22 år, Täby

”Senast läste jag Eragon av Christopher Paolini. Den var helt okej! Jag läser nästan bara under semestern och då blir det mest fantasy.”

Daniel Nordal, 22 år, Täby

”Senaste boken jag läste var The Last Wish: Introducing The Witcher av Andrzej Sapowski. Jag tror att författaren är från Polen.”

Ninni Zhang, 13 år, Näsbypark

”I skolan läser vi en bok som heter Vinterviken. Den är bra. Boken handlar om två kompisar som är fattiga. De är med om massvis med äventyr tillsammans.”

Kristina Larsson, 73 år, Näsbydal

”Jag skulle vilja rekommendera boken Förvandlerskan. Den kom ut för cirka sex månader sedan och författaren är Charlotta Larsson.”

Susanna Lindeberg, 26 år, Näsbydal

”En bok som många missar är Boktjuven av Markus Zusak. Den står bland ungdomsböckerna, men funkade verkligen för alla.”

på gång i Täby 2015

17 oktober

Aktivitetserna på denna sida är ett urval. Uppdaterad kalender hittar du på taby.se/kalendarium

5 november

21 november

24 november

31 oktober

7 november

21 november

oktober

Musikloppis

Uppträdanden och utförsäljning av fritidsgården Runans instrument, möbler och inventarier.

NÄR: 14 oktober kl 18.00-20.00

VAR: Runan, Vikingavägen 52

Täby Företagarträff

Årets näringslivsdag i Täby. Ställ ut, mingla och gör nya affärer lokalt på Täbys största mötesplats.

NÄR: 15 oktober kl 12.00-16.00

VAR: Täby park

Opera på bio - Otello

Direktsänd opera från Metropolitan Opera i New York.

BILJETTER: 265 kr. Info och biljettköp på taby.se/biljetter

NÄR: 17 oktober kl 19.00-22.30

VAR: Tibble teater

Jills historia

Jill Carlberg Söderlund berättar om sitt liv med autismspektrumtillstånd (Aspergers syndrom).

NÄR: 20 oktober kl 18.00-20.00

VAR: Aulan på Åva gymnasium

Täby kulturskolas höstkonsert

Klassiskt och modernt, svängigt och finstämt. Fri entré.

För biljetter, kontakta Täby kul-

turskola 08-55 55 96 30.

NÄR: 21 oktober kl 19.00-20.00

VAR: Tibble teater

Opera på bio - Tannhäuser

Direktsänd opera från Metropolitan Opera i New York.

BILJETTER: 265 kr. Info och biljettköp på taby.se/biljetter

NÄR: 31 oktober kl 17.00-21.30

VAR: Tibble teater

november

Få till dialogen med din tonåring
Föräldraföreläsning. Fri entré.

Ingen föranmälan krävs.

NÄR: 3 november kl 18.00-20.00

VAR: Tibble församlingshus, Täbysalen, Täby centrum

Tisdagssalong med Agneta Pleijel

Författaren Agneta Pleijel presenterar sin senaste roman Spådomen: en flickas memoarer.

Föranmälan på 08-55 55 87 34.

Fri entré.

NÄR: 3 november kl 18.00-19.00

VAR: Näsbyrads bibliotek

Litteraturkväll med

Mats Strandberg

Författaren av Engelsforstrilogin berättar om sina böcker och tankar kring skrivande. Fri entré.

Föranmälan på bibliotek.taby.se/anmalan

NÄR: 5 november kl 18.00-19.00

VAR: Huvudbiblioteket

Nasse - musikal för barn 2-6 år

En musikalisk dramatisering av Sven Nordqvist älskade bok "Nasse hittar en stol".

BILJETTER: 55 kr. Info och biljettköp på taby.se/biljetter

NÄR: 7 november kl 12.00-12.30

VAR: Hörsalen, plan 4, huvudbiblioteket

Cirkus Cirkör - Knitting Peace

Familjeföreställning med magisk värld av rep och garn, artisteri och loopad livemusik.

BILJETTER: vuxna 350 kr, ungdomar under 20 år 175 kr. Info och biljettköp på taby.se/biljetter

NÄR: 14 november kl 16.00-18.00

VAR: Tibble teater

Fem myror är fler än fyra elefanter

Oktoberteatern gör en scenversion av det välkända barnprogrammet.

BILJETTER: 95 kr. Info och biljettköp på taby.se/biljetter

NÄR: 21 november kl 12.00-13.15

VAR: Tibble teater

Opera på bio - Lulu

Direktsänd opera från Metropolitan Opera i New York.

BILJETTER: 265 kr. Info och biljettköp på taby.se/biljetter

NÄR: 21 november kl 18.30-23.00

VAR: Tibble teater

Möt Karolina Ramqvist

Författaren Karolina Ramqvist berättar om sitt författarskap.

BILJETTER: 120 kr inklusive lunchmacka. Info och biljettköp på taby.se/biljetter

NÄR: 24 november kl 12.00-13.00

VAR: Hörsalen, plan 4, huvudbiblioteket

december

Vad ska barn ha föräldrar till?

Om relationen mellan barn och förälder och dess betydelse för barnets utveckling. Fri entré.

NÄR: 1 december kl 18.00-20.00

VAR: Tibble församlingshus, Täbysalen, Täby centrum

Tisdagssalong med Yukiko Duke

Få julklappstips på böcker av författaren och journalisten Yukiko Duke. Föranmälan på

08-55 55 87 34. Fri entré.

NÄR: 1 december kl 18.00-19.00

VAR: Näsbyrads bibliotek

MED RESERVATION FÖR EVENTUELLA ÄNDRINGAR.

Nästa nummer av **estrid** landar i din brevlåda i december.